

LUGGUDEGILLET HISTORIA

Sammanställningen är gjord av Sven Kylefors med underlag som hämtats främst från Luggudegillets arkiv, som förvaras hos Helsingborgs Stadsarkiv. I detta ingår bl a traditionella föreningsdokument som beskriver verksamheten. Därutöver förekommer tidningsklipp, föreningstidningar, köpehandlingar, kontrakt, visst bildmaterial mm. Ett par artiklar från tidigare jubiléer har också utnyttjats för den äldre delen av historieberivningen.

1 INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Innehållsförteckning.....	1
2	Händelser och verksamhet under Luggudegillets 90 år	2
2.1	Några händelser i LG historia (urval)	2
2.2	Starten 1928	2
2.3	Folkdanslag.....	3
2.4	Gilles- o pardanser.....	3
2.5	Barn- och ungdomslag.....	3
2.6	Musik.....	3
	Spelkväll på Brunnsberga (1993)	3
	Folkmusik runt Kärrnan (1998)	3
2.7	Internationella kontakter. Utbyten	4
2.8	Övriga aktiviteter	4
	Vävning.....	4
	Sykurser	4
	Slöjd.....	4
	Teater	4
	Fester	5
	Övrigt.....	5
2.9	Personer i Föreningens verksamhet	5
	Mottagare av utmärkelsetecken	5
2.10	Glimtar från Byaråd mm på Eskilsminne	6
	Eskilsminne Intresseförening.....	7
	Fester och arrangemang	7
3	Lokaler för folkdans	7
3.1	Byggnadsföreningen Luggudegillet u. p. a”	7
	Stadsägan 1238 i Filborna.....	7
3.2	”Tillflykten” – LG:s hemgård.....	8
	Jubileumsfest 1967: 25 år i Tillflykten.....	9
3.3	Om Brunnsberga gård	9
	LG köper gården av Helsingborgs stad 1997	9
	Lite om Brunnsberga gårds historia.....	10

2 HÄNDELSER OCH VERKSAMHET UNDER LUGGUDEGILLET 90 ÅR

2.1 NÅGRA HÄNDELSER I LG HISTORIA (URVAL)

1928	Luggudegillet bildas	
1936	"Byggnadsföreningen Luggudegillet u. p. a." förvärvar Stadsäga 1238 i Filborna.	
1942	Inflyttning i "Tillflykten" i mellandagarna. LG arrenderar.	
1943	Eskilsminne Byaråd bildas. Övertar ansvaret för midsommarfesterna på Gröningen	
1963	LG köper "Tillflykten" av Sigfrid Svenssons dödsbo	
1968	40-årsfest på Råå Vårdshus.	40 år
1970-talet	Byarådet upphör.	
1972	"Tillflykten" exproprieras. av Helsingborgs stad.	
1972	LG flyttar verksamheten till Brunnsberga i oktober	
1978	50-årsjubileum på Ramlösa Brunnshotell	50 år
1981	LG medverkar i TV: Lasse Holmqvists underhållningsprogram som spelas in på Fredriksdal.	
1985	Första loppisen på Brunnsberga. Utvecklas till stadens största. Arrangeras i 10 år	
1988	60-årsjubileum Folkets Hus Helsingborg. Engelsmännen från Canterbury deltar.	60 år
1997	LG köper Brunnsberga av Helsingborgs stad.	
1998	70-årsjubileum Vallåkra Bygdegård.	70 år
2001	Sista året med midsommarfestligheter på Gröningen.	
2002	Luggudegillet startar eget midsommarfirande på Brunnsberga.	
2008	80-årsjubileum på Brunnsberga	80 år
2018	90-årsjubileum Raus Församlingsgård	90 år

2.2 STARTEN 1928

Den 18 juli 1928 samlades några personer, intresserade av folkdans, i en kolonistuga här i Helsingborg. Efter en del diskuterande beslöt man att bilda en förening med folkdans på programmet. Föreningens namn blev Luggudegillet och anslöts så småningom till den några år tidigare bildade riksorganisationen, i dag "Svenska Folkdansringen", samt dess Skånedistrikt.

Den nybildade föreningen ställdes inför flera stora och svårlösta problem. Man måste försöka öka medlemsantalet för att på så sätt stabilisera föreningen. På den tiden fanns det inga bidrag som kunde hjälpa upp finanserna. Man var tvungen att helt lita till egen kraft.

2.3 FOLKDANSLAG

Den grundläggande verksamheten är och har varit folkdans. Repertoaren har utgått från den dokumenterade samlingen "Gröna Boken" utgiven av Svenska Folkdansringen. (Tidigare namn Svenska Ungdomsringen För Bygdekultur"). Under tidens gång har nya influenser tillkommit, inte minst genom utlandskontakter, och repertoaren utökats och blandats.

Luggudegillet har alltsedan starten uppträtt med folkdanser på programmet. Den första uppvisningen skedde 13 november 1928 "å Gummifabriken" och bokfördes till 20 kr i inkomster. Några av de platser som Gillet ofta uppträtt på är Sofiero slottspark, Ramlösa Brunnsbergspark och Gröningen på Eskilsminne. Besök på sjukhem och äldreboenden har varit vanliga.

Jämsides med uppvisningar och arrangemang i föreningens regi, deltog man i aktiviteter distriktet eller andra ordnade. Platserna för de olika arrangemangen kunde ligga milstals från Helsingborg. Färdmedlet man oftast använde var cykeln.

Föreningen har även haft samarbeten och utbyten med andra folkdanslag i Sverige.

2.4 GILLES- O PARDANSER

Gillesdanser och pardanser har varvats med folkdans vid övningskvällarna. Det har successivt utvecklats till en egen danskväll för intresserade. Här dansar vi enbart för nöjes skull utan några krav på uppvisningar.

2.5 BARN- OCH UNGDOMSLAG

Barn- och Ungdomsverksamheterna har varit mycket viktiga. Längre tillbaka i tiden har vi haft flera st barnlag och ungdomslag igång samtidigt.

Det var mycket glädjande att t ex på uppvisningar kunna visa barnen, ungdomarna och de vuxna dansa både var för sig och även tillsammans över generationsgränserna. Detta ställde stora krav på tillgång till ledare och musiker.

Under 1970- och 1980-talen fanns ett stort och ökande intresse för den folkliga kulturen. Luggudegillet kunde glädja sig åt många intresserade barn och ungdomar som togs om hand av duktiga ledare. Medlemskader var stor och vid uppvisningarna där hela föreningen deltog var det en imponerande syn när alla barn ungdomar och vuxna marscherade in med fanor och musik. Man kände sig stolt att få tillhöra en sådan gemenskap.

Under 2000-talet hade tillströmningen av nya barn och ungdomar blivit så liten att denna verksamhet tyvärr måste läggas ner.

2.6 MUSIK

Utan musik ingen dans. Luggudegillet har haft tillgång till duktiga musiker som ställt upp både till träningar och uppvisningar. I takt med ett sjunkande intresse för folkdans har även musiken drabbats. Vi har kompenserat med inspelningar till ett digitalt musikbibliotek och kan där levande musik saknas använda detta både till övning och uppvisning.

Spelkväll på Brunnsberga (1993)

En inspelning av folkmusik med "Luggudeharporna" genomfördes 1993. Inspelningsstudio var Brunnsberga danslokal. Kassetten producerades i 400 ex och blev slutsåld.

Folkmusik runt Kärnan (1998)

Ett större projekt med temat "så här låter folkmusiken i Helsingborg 1998" involverade utöver Luggudeharporna ett antal grupper och enskilda spelmän. Det stöddes av Helsingborgs Kulturstyrelse, som lämnade ett bidrag till genomförandet. Inspelningsstudio var även här Brunnsberga. CD-skivorna, 400 ex, såldes slut. Ett par av de medverkande musikerna kom senare att bli riksspelmän.

2.7 INTERNATIONELLA KONTAKTER. UTBYTEN

Riksorganisationen Svenska Folkdansringen har alltid varit öppen för internationella kontakter och stöttat föreningarna både genom arrangemang och kontakter i det internationella utbytet. Europeaden är det största och mest omfattande arrangemanget. Det startades 1964 som ett fredsprojekt för att främja umgänget över nationsgränserna. År 2015 arrangerades det för första gången i Sverige, och då i Helsingborg. Ca 6000 deltagare från 24 olika länder deltog. Luggudegillet deltog i den svenska långdansen genom staden och en uppvisning vid välkomstkvällen.

Föreningen har genom åren haft många utbyten med enskilda folkdanslag i andra länder. Vi har bjudit in deras deltagare till Helsingborg och de har bott och blivit omhändertagna i våra hem. Vi har sedan hållit kontakterna och fått möjligheter att besöka dem. Många är de kontakter som skapats och fortfarande består mellan familjer från olika länder. Luggudegillet har bl a haft utbyte med

- Danmark Aalsgaard Folkedanslag
- Danmark Bolderups Folkedansare Hobro
- Finland Haga Ungdomsförening, Helsingfors
- Tyskland Sing und Volktanzkreis Leutershausen
- Holland: Folkloristische Dansgroep t'Overschootje, Lochem
- Belgien
- Frankrike Münster
- England The Bristol Morrismen.
- England Canterbury Folk Dance Club
- Skottland
- Österrike Volkstanzgruppe Schützen am Gebirge, Burgenland,
- Italien, uppvisningar i Lido di Jesolo och Bibione
- USA Vasa Junior Folk Dance Club, Pasadena besökte LG

2.8 ÖVRIGA AKTIVITETER

Vävning

Redan i "Tillflykten" hade föreningen egna vävstolar för att väva i första hand tyg till folkdräkter. 12 st vävstolar finns fortfarande kvar på Brunnsbergas ovanvåning. I vävcirkeln väver man numera dukar, mattor eller annat som man själv väljer.

Sykurser

Genom åren har många medlemmar sytt sina egna dräkter under sakkunnig ledning. En tid fanns t o m en särskild sycirkel för vitbroderier.

Slöjd

Vid flytten till Brunnsberga hade föreningen önskemål om möjlighet till slöjd. Källaren inreddes med en hyvelbänk, men inga nämnvärda aktiviteter skedde där. Cirklar i tennsmide har bedrivits och många har tillverkat sina egna smycken till dräkterna. Några medlemmar har även byggt sina egna nyckelharpor hos studieförbunden. Som gemensam aktivitet har vi också provat på borstbindning.

Teater

Intresset för teater har varit stort och föreningen har ett teaterombud som har informerat om pjäser och hjälpt till att skaffa biljetter.

Fester

Åtskilliga fester har hållits genom årens lopp. I samband med 10-årsjubiléet satte man upp en revycabaret med 12 nummer som innehöll både sketcher, sång och musik av egna medlemmar.

Övrigt

Ett sätt att dra in pengar var julmarknader. Medlemmarna tillverkade eller skänkte vinster till lotterierna. Ett eget "hopfällbart" marknadsstånd användes. Julmarknader fanns både på Eneborgs Plats och i stadens centrum. Under senare år höll vi till på Fredriksdals Friluftsmuseum och anordnade även musik o dans kring granen. Lotterierna ersattes med glöggförsäljning.

1985 startade Luggudegillets stödförening en loppmarknad, som snabbt blev populär. Det blev ett årligt arrangemang som återkom i mer än 10 år och hann under tiden utvecklas till stadens största loppis. Mycket tid och arbete lades ned av medlemmarna för att genomföra denna.

En sent startad verksamhet är ukulelesektionen "Happy Strings". Det startades med "ukuleleprova-på" under en föreningshelg på Sörgården. Intresset blev så stort att ukulelespelandet fortsatte bland medlemmarna. Det sporrades ytterligare av världsrekordet i Guinness rekordbok där 1547 st ukulelespelare samtidigt spelade låten "Leende guldbruna ögon" i Grytan i Helsingborg. Och sedan har det fortsatt med nya medlemmar, låtar och ställen att uppträda på.

Tiderna förändras. Förra seklets mest karaktäristiska ord var "snabbare" och många känner att de inte har tid att delta i regelbunden föreningsverksamhet. Datateknik med bl a Internet och sociala medier har skapat nya intressen, men också nya möjligheter. Föreningens hemsida har stor betydelse för vår verksamhet, inte minst genom att underlätta för festfixare att hitta gården och hyra den till fest.

2.9 PERSONER I FÖRENINGENS VERKSAMHET

Ett urval av personer i Luggudegillets historia, som arbetat och gjort stora insatser för föreningen och dess medlemmar.

Mottagare av utmärkelsestecken

Den främsta utmärkelsen inom Svenska Folkdansringen är förtjänsttecken i brons, silver och guld. LG:s medlemmar som tilldelats märket är:

Guld	Adolf Otterström	1961
Guld	Torsten Allerot	1998
Guld	Ulla-Kerstin Nilsson	2008
Guld	Paul Jönsson	2008
Guld	Marie Ahlström	2013
Guld	Jarl Hersborn	2018
Guld	Sven Kylefors	2018

Adolf Otterström har även av Kronprins Gustav Adolf tagit emot förtjänstmedalj för "rik gärning i hembygdens tjänst".

Förtjänsttecken i silver har tilldelats

Elmer Olsson 1949, Bror Trygg 1953, Karl-Erik Johansson 1964, Majken Andersson 1984, Livi Gullström 1998, Henry Karlsson 1998 och Göran Nilsson 2013.

De egna utmärkelsetecknen finns i brons, silver och guld. Ett stort antal medlemmar har bidragit med insatser till gagn för föreningen. De har belönats med Luggudegillets egna utmärkelsetecknen. Kvalifikationstiden är för brons 7 år, silver 14 år och guld 21 år.

Bland de namn som finns i dokumentationen från äldre tider finns bl a:
Henning o Margit Ohlsson som både varit musiker och förtroendevalda.
Bror Trygg, Elmer Olsson, Åke Malm, Gunnar Otterström.

Ej uppräknade är alla de medlemmar som med glädje arbetat för föreningen och dess verksamhet. Den breda uppslutningen har varit ett kännetecken för föreningen.

2.10 GLIMTAR FRÅN BYARÅD MM PÅ ESKILSMINNE

Byarådet bildas den 9 mars 1943. Det var Eskilsminne Idrottsförening som tog initiativet till Byarådet, som var en samorganisation mellan föreningarna på Eskilsminne.

Medlemmarna var

- Eskilsminne Intresseförening
- Eskilsminne Idrottsförening
- SDUK (SocialDemokratiska UngdomsKlubben)
- Luggudegillet

Rådet fick som huvudsaklig uppgift att samordna de olika arrangemangen och ekonomin. Rådet bestod av tre ombud för varje ansluten förening.

"Vi i Intresseföreningen klarade oss bra ekonomiskt sett, men di andre hade det lite knapert, så di inkom varje år med en skrivelse, om vi inte kunde hjälpa dem. Det gjorde vi varje år. Sedan började vi prata om det och vi tyckte att om de nu ville ha pengarna, så kunde de ju vara med och hjälpa till på

midsommarfesten eftersom det var genom den som vi fick in pengar. Det är anledningen till att Byarådet bildades."

Vinsten från Byarådets arrangemang delades lika mellan föreningarna. Rådet upphörde i början av 1970-talet. Idrottsföreningen och Intresseföreningen turades sedan om att arrangera festligheterna. Föreningen får då behålla hela vinsten själv. Luggudegillet hade sin ekonomi säkrad genom uppvisningar. SDUK har upphört.

Gillet uppställt för fotografering

Eskilsminne Intresseförening

Från början fanns inget samröre mellan föreningarna, men eftersom man fanns i samma område utvecklades ett samarbete som tog tydligare form i Eskilsminne Byaråd.

I s m rivningen av gamla "Tillflykten" och Luggudegillet inflyttning i Brunnsberga fick Intresseföreningen disponera den mindre längan (senare kallad Annexet). Man fick ett förmånligt hyreskontrakt och stadens bidrag till föreningarna administrerades av Luggudegillet. När Luggudegillet blev ägare till Brunnsberga 1997 gällde hyreskontraktet fortfarande. Intresseföreningens verksamhet krympte alltmer och underhållsskyldigheten fullgjordes inte. Intresseföreningen upphörde 2011 och hyran av nedervåningen övertogs då av PRO Eskilsminne-Elineberg. Övervåningen disponeras av Luggudegillet och uthyrs även till föreningsverksamhet, barnkalas mm.

Fester och arrangemang

Midsommarfesterna på Gröningen startades av Eskilsminne Intresseförening 1938, året efter att föreningen bildats. Från 1943 övertogs ansvaret av Eskilsminne Byaråd. Luggudegillet deltog med ringdanser, lekar och uppvisningar under midsommardagarna. Man framförde också på midsommardagens kväll "Fackeldans" till Sankt Örjans visa. Sista gången fest arrangerades och Luggudegillet deltog var 2001.

3 LOKALER FÖR FOLKDANS

En av de viktigaste förutsättningarna för en dansförening var att ha tillgång till lämplig danslokal. Eftersom den bärande verksamheten i föreningen var dans krävdes en relativt stor lokal. Svårigheten var att finna en sådan lokal. Inte alla ägare av lämpliga lokaler var tilltalade att hyra ut till dans

3.1 BYGGNADSFÖRENINGEN LUGGUDEGILLET U. P. A"

En ljusglimt var när en av medlemmarna förmånligt ställde en tomt till förfogande. En särskild kommitté bildades, "Byggnadsföreningen Luggudegillet utan personligt ansvar".

Stadsägan 1238 i Filborna

1936 skrev Byggnadsföreningen köpekontrakt på Stadsäga 1238 i Filborna (tidigare "Julia D") för 1000:- kronor. Stadsägan låg vid dåvarande sträckningen av Filbornavägen, numera Åmålsgatan, (troligen motsvarande nr 10) I köpet ingick en kolonistuga, växande gröda och fri gatumark. Säljare var Karl Alfred Andersson och hans hustru Märta Andersson. De hade 4 år tidigare köpt fastigheten av Karls föräldrar Edvard Ant Andersson och Alma Andersson för 1400:- kronor, så villkoren förefaller mycket goda. Köpekontraktet, undertecknat av Bror Trygg och Börje Andersson, förnyades 1938 och lagfarten på fastigheten beviljades 3 januari 1940.

I avvaktan på byggplaner utarrenderades tomten enligt nedanstående:

Kontrakt

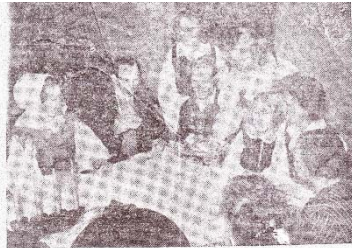
Undertecknad Luggudegillet utarrenderar härmed vår tomt i Filborna till Georg Svenson i föreningen att bruka vår tomt på följande villkor räknat från den 14 mars 1938 till den 14 mars 1943.

- I. Georg Svensson skall väl vårda och bruka jorden*
- II. När föreningen så önskar äger den rätt att bygga på tomten, men Georg Svensson äger rätt över tomten till den 14 mars 1943.*

Även om flera förslag togs fram så blev det ingen byggnation.

3.2 "TILFLYKTEN" – LG:S HEMGÅRD

Förr i tiden kallades den gamla gården för Tillflykten. Detta namn hade den fått därför att ägaren då bodde på Ramlösagården, och hyrde ut den här ifrågavarande gården till bönder som sålde sina egna gårdar och behövde tillfälligt uppehåll för sina kreatur. Dessa bönder flyttade alltså "tillfälligt" in här, vilket blev orsaken till namnet Tillflykten.

En tredjedagens kaffekalas med de två drivande krafterna Otterström och Olsson i mitten.

*Luggudegillet
har skaffat sig
en egen hemgård.*
Gammalt korsvirkeshus vid Bankogården
sättes i stånd.

Citat ur boken "Eskilsminne – drömmen om egna hem":

-”Vi [Luggudegillet] fick den på så sätt att där var en som hette Adolf Otterström, han var med i föreningen och han fick förbindelse med de som ägde gården. Det var två systrar Svensson i Ramlösa och deras mor. Och så fick vi hyra gården av dem först. Sen fick vi den på grunderna att vi skulle göra den själva. Det satte vi ungdomar igång med med detsamma. Pojkarna murade och slipade och gjorde fint.”

-”Det som vi byggde om till danssal var det gamla stallet. I det

som var kök, där hade Luggudegillet sin första vävstol, så flickorna gick upp där och vävde. Men jag kommer ihåg att flickorna själva fick ta med sig lite ved när de skulle väva så att de kunde elda lite och hålla värmen.”

Tillflykten var en gammal korsvirkesbyggnad som under årens lopp använts till olika ändamål. Bl a hade militären använt lokalen under andra världskriget. Insidan av huset var i ett synnerligen miserabelt skick. Att ur detta kaos kunna skapa användbara lokaler måste ha krävt ett ovanligt mått av fantasi.

Med seg energi och ett uppoffrande arbete kunde lokalerna invigas någon av dagarna mellan jul och nyår 1942. Man kan anta att glädjen stod högt i tak vid invigningsfesten.

Tillflykten gav inte endast en stor och bra sal att dansa i. Utrymme fanns så att man kunde inreda en vävkammare och ett rum för både träslöjd och silversmide. Utrymme för dräktsömnad fanns också.

När den första glädjen lagt sig, kom önskemål om förbättringar. Allt vatten måste hämtas från en pump på gården. Avträdet fanns också på gården. För att råda bot på detta beslöt att huset skulle anslutas till stadens VA-nät. I samband härmed installerades vattentoaletter.

Till att värma upp lokalerna fanns två täljstenskaminer och i danssalen öppen spis. Det är lätt att tänka sig svårigheten att erhålla erforderlig värme med dessa värmekällor, särskilt under kalla vinterdagar. Behovet av en värmeledning framstod som mycket angeläget och man beslöt installera oljeledning.

Trots att mycket arbete utfördes ideellt, krävdes naturligtvis pengar. Pengar som man inte hade, men som måste skaffas på något sätt. Otaliga var sätten att försöka finansiera arbetena. Bl a ordnade man lotterier, försökte intressera privatpersoner för att bli stödjande medlemmar i föreningen. Likaså försökte man, med viss framgång, få föreningar i området att ge bidrag. En ansökan till Arvsfonden gav till resultat ett ränte- och amorteringsfritt lån.

Jubileumsfest 1967: 25 år i Tillflykten

Innehåller en sammanfattning av de 25 åren i Tillflykten.

”När nu gården fyllde 25 år i vår regi måste detta naturligtvis firas ordentligt. En kommitté bestående av Henry Karlsson, Olney Linderström (Gården), Peter Domrös och Bengt-Ove Larsson (LG) tillsattes och arrangerade med att en fest kom till stånd och denna beslöts avhållas den 18 november 1967. Förutom LG:s medlemmar inbjöds representanter från Hälsingborgs Stads Ungdomsstyrelse och dess Ungdomsbyrå.

Så blev det den 18 november och kl 18.00 hade man utsatt tiden till för samling och det var mycket länge sedan så mycket medlemmar hade kommit till en fest på Tillflykten.

Arrangörerna kunde räkna in över 100 personer. ....”

3.3 OM BRUNNSBERGA GÅRD

(Ur skriften "Luggudegillet 70 år". Underlag från studiecirkel om gamla Ramlösa)

Gården "Brunnsberga" köptes av Alexander Persson år 1899. Han var född i Ramlösa 1871. Brunnsberga gränsade till Bankogården och bestod av fyra byggnader: ett bostadshus, en ladugård med kostall, ett förrådshus med häststallar och uthus. Den omfattade 60 tunnland och dessutom arrenderade Alexander Persson ytterligare 10 tunnland. Här bedrev han både åkerbruk och boskapsskötsel. År 1938 övertog Nils-Ivar Johansson gården på arrende och köpte den 1954. Han bedrev åkerbruk där till staden inköpte egendomen 1967.

Mangårdsbyggnaden uppläts till Luggudegillet och en mindre länga till Eskilsminne Intresseförening för förenings- och studieverksamhet.

LG köper gården av Helsingborgs stad 1997

Fastigheten Brunnsberga (avstyckad Aron 26) köptes av Luggudegillet 1997 efter att Helsingborgs stad sett över sitt innehav av fastigheter och sin inriktning på ägandet av fastigheter. Den mindre längan hyrdes ut till Eskilsminne Intresseförening på långtidskontrakt.

Byggnaderna är "q"-märkta, vilket är högsta kulturminnesmärkning som staden kan utfärda. Den innebär "Byggnad får inte förvanskas eller rivas. Byggnaden skall underhållas på ett sådant sätt att dess särart bevaras"

Vi är fastighetsägare och har på ett mycket bra sätt tagit hand om gården. Vi har efter bästa förmåga genomfört en renoveringsplan så att den är i så typiskt skick det går att komma för en gård från 1800-talets början. T o m stadens

representanter har senare kommenterat att det inte hade skett om staden fortsatt äga Brunnsberga. Ett hedrande omdöme om vår insats.

Lite om Brunnsberga gårds historia

(Ur jubileumshäftet "Luggudegillet 65 år 1967". Artikel av Olney Linderström

"Brunnsberga

Städer och samhällen expanderar och tillfarten till dessa kräver nya och bredare vägar. Gammal kulturbygd får stryka på foten för dessa krav. Så är fallet med vårt kära gamla Tillflykten. Denna kommer, att om något år vara försvunnen och i stället finns en ny väg. Ett stenkast från Tillflykten, ligger en gammal gård, som heter Brunnsberga. Denna är den sista kvarlevan av de gårdar som för längesedan bildade gamla Ramlösa by. Mangårdsbyggnaden, tänker myndigheterna att bevara och upplåta åt Luggudegillet, som ersättning för Tillflykten.

Brunnsberga, eller som det heter i gamla handlingar stadsäga 1291 beläget vid Brunnsvägen 11, är en 200-årig gård, som har brukats av 5 generationer, varav fyra i samma släkt. Den första, som på 1700-talet köpte den mark där Brunnsberga gården skulle komma att ligga, hette Gunnar Alle och kom från Vrams Gunnarstorp. Då var en stor del av marken bevuxen med ekskog och resten moras och eländig terräng. Marken odlades emellertid upp av Alle och hans söner. I markköpet ingick även Ramlösagården, för vars räkning Tillflykten byggdes.

För Brunnsberga byggdes först den vita byggnaden, som ligger på gårdsplanen, parallellt med mangårdsbyggnaden. Mangårdsbyggnaden, som nu Luggudegillet skulle få disponera, byggdes omkring år 1800. Sedan dess, har den varit bebodd, ända till 1967, då dess siste ägare Alexander Persson avled, 96 år gammal.

Det är väl i en folkdansförenings intresse, som även har hembygdsvård på sitt program, att på ett pietetsfullt sätt vårda denna gamla gård, som är den sista kvarlevan i en gammal by. Vår förhoppning är, att stadens myndigheter skall ha samma syn, på denna känsla för det gamla, som Luggudegillet medlemmar visat sig ha, när de en gång för längesedan räddade Tillflykten från förintelse.

Olney"

-----o-----

I början av 1900-talet, när Eskilsminne bebyggdes med egna hem, såldes mjölk i lösvikt direkt från gårdarna. På Brunnsberga drabbades man av mul- och klövsjuka, så Alexander Persson fick göra sig av med alla sina kor.

Alexander Persson med drängar och hästar på Brunnsberga